

DR KENÉZ - KURLÄNDER EDE

SZEMLÉJE

SZOMBAT

Pesti fiu csodálatos életútja

*Max Reinhardt Debrecenben —
Löw Immánuel is Nobel-díj-je-
lölt — Szegény betegek és sze-
gény orvosok — László Fülöp és a
névmagyarosítás — 5000 dollár
üldözött apácák javára — Nyug-
díjas színészek és keresetnélküli
iparosok — Mikor a zsidót kény-
szerítik kereskedni — Hirek*

X. évfolyam, 24. sz.

1937. december 1

A címlap BERÉNY RÓBERT rajza

Stern Samu és Eppler Sándor a Tanító Egyesület tiszteletbeli tagjai. Megírtuk már, hogy az Országos Izraelita Tanító Egyesület hetven éves jubileuma alkalmából *Stern Samu* és *Eppler Sándor* tiszteletbeli tagjaivá választotta. Az erről szóló diszoklevelet kedden adta át egy nagy küldöttség *Schichtanz Ármin* elnök vezetésével, aki meleg szavakkal köszöntötte *Stern Samu* és *Eppler Sándor*, Az üdvözlő beszédre *Stern Samu* elnök és *Eppler Sándor* főtitikár meghatott szavakkal válaszolt.

Chanuka vacsora. *Beck Jenő*, Chevra-előjáró és felesége november 28-án a Pesti Chevra Kadisa Aggok Házában az ápoltak részére vacsorát rendezett. A vacsorán a Chevra Kadisa és a P. I. H. előjárósága testületileg megjelent.

Szociális tanfolyam megnyitása. A Pesti Izr. Hitközség és Országos Patronázs Egyesület szociális tanfolyamának második tanévét november

17-én nyitották meg. *Stern Samu*, a Pesti Izr. Hitközség elnöke mondott megnyitó beszédet, amelyben meleg szavakkal üdvözölte a tanfolyamot. Báró *Hatvany Bertalan* dr. a tanfolyam céljait és feladatait ismertette és rámutatott azokra az elgondolásokra, amelyek a szociális tanfolyam tantervét kialakították. A bevezető előadások után elhangzott a szociális tanfolyam két első tanórájának előadása. Dr. *Hevesi Simon* vezető-förabbi: *Szociális törvények a Szent-irásban* címmel és *Lukács Sarolta*, Magyar Vöröskereszt Egylet alelnöke: *Jótekonyság helyett szociális gondozó munka* címmel tartottak előadást.

A Nagyfuaros utcai templomkör et vacsorája a Goldmark-teremben. A Nagyfuaros utcai templomkörzet november 30-án este 8 órakor a Pesti Izr. Hitközség Goldmark-termében vacsorát rendez, melyen *Stern Samu*, a Pesti Izraelita Hitközség elnöke is fel fog szólalni és nyilatkozni fog a hitközség, valamint a felekezet aktuális ügyeiről.

Princz Izidorné szü. **Stern Bertalanné**, **Princz Miksa** és **Goldberger Henrikné** szü. **Princz Antónia** mint testvere, melyseges fadalonnal tudatják, hogy a legjobb és legjóságosabb nemesszívü férj, a legönfeláldozóbb testver, a szegények istápolója, a legnemesebb emberbarát,

Princz Izidor

a P. I. H. és a Pesti Chevra Kadisa képviselőtestületi tagja

életének 58-ik, boldog házasságának 16-ik évében, hosszas szenvedés után e hó 16-án elhunyt.

Temetése e hó 18-án, csütörtökön délután 2 órakor volt a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Leánya *Schwarcz Miklósné*, veje *Schwarcz Miklós*, *Goldberger Henrik*, *Princz Miksáné*, *Stern Ernő* és neje sógorai és sógornői, *Gárdos Tibor* unokaöccse, *Princz Klári* unokahuga, *Jenőke* és *Gyurika* unokái

Nyugodjék békében!

Kont Oszkár cég társtulajdonosa, **Goldberger Henrik**, úgy a maga, mint a cég tisztviselőjéül és munkásai nevében mély fájdalommal és gyásszal jelenti, hogy odaado munkatársa és szeretett iónökünk,

Princz Izidor

úr

november 16-án, hosszas szenvedés után, életének 58-ik évében elhunyt.

Temetése november 18-án, csütörtökön délután 2 órakor volt a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

A megboldogult lankadatlan munkásságával, nagy szaktudásával, gazdag tapasztalataival és kiváló emberi értékeivel örök érdemeket szerzett a vállalat fejlesztése körül.

Emlékét soha nem szünő örök hálával és mélységes kegyelettel szívünkbe zárjuk és vállalatunkat mindenkor az ő szellemében fogjuk vezetni.

SZOMBAT

Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE
SZEMLÉJE

Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE:

A NOBEL-DIJ KÖRÜL

*Szegednek még egy jelöltje van a botanikai díjra:
Löw Immánuel. — Gróf Apponyi Albertet mellőzték.
— Herczeg Ferenc régen esedékes.*

Kicsit mámorosak voltunk az örömtől, hogy magyar ember nyerte el a Nobel-díjat. Nagy dolog ez, mert a Nobel-díj kiosztásánál nem érvényesülnek protekciók, nem néznek sem jobbra, sem balra, nincsenek tekintettel sem fajra, sem felekezetre, nincsenek tekintettel sem országhatárra, sem nyelvterületre. És ami a fő: a bizottság döntését a széles nagyvilág kulturális közvéleménye jogerősnek fogadja el.

Kettős volt az öröm, hogy a világjelentőségű babért a szegedi egyetem egyik professzora vitte el. Így sokszázmillió ember megtanulja, hogy Magyarországon Budapesten kívül még más kulturális gócpont is létezik. Mert eddig, sajnos, a külföldi tömegek annyit tudtak rólunk, hogy létezik Magyarország és fővárosa: Budapest. Most minden újságolvasó megtanulta, hogy Magyarországon léteznek más kulturális gócpontok is, egy egyetemi város: Szeged.

Békében, mikor Nizzában találkozott egy karcagi ur egy tifliszi bojárral és kölcsönösen érdeklődtek egymás lakóhelye iránt, a karcagi ur azt felelte, hogy ő Budapest mellett lakik, a tifliszi pedig azt mondta, hogy ő meg Moszkva mellett. Mert hiszen arra gondolni sem lehetett, hogy a magyar ur tudja, hol van Tiflisz vagy az orosz tudja, hogy hol van Karcag. Most viszont a világ sokszázmillió olvasó tábora megtanulta, hogy van és hogy hol van Szeged!

Túl az ünnepléseken, rá kell világítani az előzményekre, hogy milyen volt a magyar közvélemény szembenézése a Nobel-bizott-

ság gestióival. Minden magyar lelkében megbántódottság lakozott. Némán türtünk, nem panaszkodtunk, nem kérdeztük, miért igen, miért nem. Értetlenül állottunk azzal a tennyel szemben, hogy a Nobel-bizottság Magyarországról es a magyarokról nem akar tudomást szerezni. Magyar származásu, de Bécsben élő es az osztrákok javára irt professzort: *Bárány* doktort, már ért ilyen kitüntetés, de ezt nem lehetett magyar dicsőségnek elkönyvelni.

Vártuk egyidőben Korányi Sándor kitüntetését, — elmaradt. Az örökre érthetetlen marad, hogy Apponyi Albert, aki világszerte elismert tekintély volt, nem kapta meg a béke-díjat. Giesswein prelátus is megérdemelte volna ezt a kitüntetést. Gróf Apponyi mellőzésében az egész magyar közvélemény szándékosságot érzett. És csak némán csodálkozott a magyarság azon, hogy a világhíres Herczeg Ferenc jubileuma alkalmával nem kapta meg az irodalmi Nobel-díjat. És volna Szegednek még egy másik Nobel-díj jelöltje is: Löw Immánuel, mint botanikus-természettudós. Ez volna csak igazán szép! Ha Szegeden két Nobeldíjas magyar tudós sugározná a magyar kultúra dicsfényét!

Csupán a magyarság szempontjából tesszük szóvá ezt a kitüntetést, hiszen — Löw Immánuel, túl a nyolcvanon, már fölé emelkedett minden földi hívságnak. Az ő tudományos működésének értékelését semmiféle kitüntetés nem öregbitheti, mint ahogy nem is csökkentheti az a sajátságos tény, hogy Löw Immánuel a Magyar Tudományos Akadémiának még csak nem is levelező-tagja! Az itt vázolt előzmények magyarázzák meg azt a kirobbanó lelkesedést, mellyel Szent-Györgyi professzor kitüntetését fogadta az egész magyarság.

A Nobel-alapítvánnyal kapcsolatosan meg kell állapítani, hogy minden szállingozó hírral szemben, Nobel árja volt es az alapítvány eszméjét Suttner bárónő, a fin de siècle híres békeapostola, vetette fel. Ő inspirálta Nobel Alfrédet páratlan es halhatatlan alapítványának létesítésére es ő rögzítette meg az alapítólevélben azt a liberális szellemet, melynek értelmében mai napig is, faj, felekezet es nyelvterületre való tekintet nélkül kezelik ezt a híres alapítványt.

Mindig is éreztem, hogy mennyire deformis a Nobel-díjasokat felekezet szerint osztályozni. Hiszen nem mint katolikusok, nem mint reformátusok, nem mint zsidók es nem mint buddhisták nyerték el az illetők a nagy kitüntetést, hanem mint németek, franciák, hinduk, vagy angolok. Egyszer azonban mégis felfüggesztettem a helyes elvet, amikor 1933-ban uralomra jutott a fajtheória. Akkor összeállítottam annak a statisztikáját, hogy hány zsidó, illetve zsidó-származásu nyerte el addig a Nobel-díjat.

Írás közben hozzák a hírt, hogy az egyetemen ismét verik a zsidó diákokat. Ennek hatása alatt, talán helvtelenül, ismét leközlöm az akkori kimutatást:

Baver Adolf 1905, Michelson Albert 1907, Ehrlich Pál 1908, Lippmann Gábor 1908, Mecsnikoff Ilja 1908, Heyse Pál 1910, Wallach Ottó 1910, Asser Tóbiás 1911, Fried Alfréd 1911, Bárány Róbert 1914, Wilstätter Richárd 1915, Haber Frigyes 1918, Einstein Albert 1921, Bohr Nils 1922, Meyerhof Ottó 1922, Franck James 1926, Hertz Gusztáv 1926, Bergson Henrik 1928, Landsteiner Károly 1930, Warburg Ottó 1931, Lewi professzor 1935.

Harand-bélyeg

Max Reinhardt Debrecenben

Enés levelet kaptunk Debrecenből. A levél többek között kifizurázza azt, hogy a rabbi-beiktatás előtt valószínű színházi főnróbát tartottak a fogadásból, az elhelyezkedésből, sőt a gesztusokból. Nem osztjuk ezt az epés tulzottságot, de azért mégis megemlítjük, mint tünetet és olvasvalamit, amiből tanulhatnánk. Hogy a tükör előtt próbáltak neológ hitközségek prédikációkat, arról már ötven évvel ezelőtt is gunyolódtak orthodox körökben. De egyszerűen elmondottak egy történetkét, amely azt mutatja, hogy a tükör előtti próbálkozás a szerénység szolgálatában is állhat.

Szólt a legenda a jámbor R. Akiba Égerről, aki rabbibeiktatási ünnepeltetése után bement a szobáiba, a tükör elé állott és gesztikulálva mondotta: «On, mesterünk, kiváló szónok, grandiózus tudós, elsőrangú csillag, tiündöklő erényű pásztor». A felesége beírt a szobába és ijedten hallotta. Maid odament hozzá és megkérdezte, hogy valami baja van-e? Azt felelte:

— Sémmi, csak önleszámolást tartottam. Bölcsseink azt mondják: „Le-

gyen a te felebarátod tisztelete olyan, mint a tied”. Ma annyiszor juttatták velem szemben kifejezésre ezt a tiszteletet, annyiszor hallottam, milyen kiváló vagyok, kénytelen voltam tehát magam megismételni és a maga értékére leredukálni a tiszteletadást, amely csak annyit ér, mintha magam bókolok önmagamnak tükör előtt.

Látjuk tehát, hogy ilyen próbának lehetnek erkölcsi alapjai is. Bizonyára Debrecenben is így volt.

De a debreceni főpróbának lelki alapjai is vannak, melyek összefüggnek a hitközség statusquo jellegével. A statusquo-hitközség viqyázott arra, hogy minden a legnagyobb rendben menjen, amint ez egy nem-orthodox hitközségben kell. De viszont ki kell domborítani, hogy a hitközség orthodox elveket vall, ezért közölte a meghívót az orthodox lapban, holott tudja, hogy a meghívóra orthodox hitközség vagy intézmény reagálni ugy sem fog. Szóval a reinhardti főpróba nem szabad epésen reagálni, hiszen isteni színjátékról van szó, de azért sem, mert reméljük, hogy most oly korszak következik a debreceni hitközségben, amelyben a nagy zsidó szinpad rendezőhöz méltóan a zsidóság „rein” és „hart” lesz.

Császári parancsra rendeltek ki egyetlen zsidót — hogyan kereskedelmet teremtsen

Két szerkesztő beszélget:

Kedves vendégünk volt a minap. Melegszi, lelkes jó barát. Noha újságíró, tekintélyes pesti lap szerkesztője, nem kérésztette el a közöny és nem uralkodott el rajta a mesterség fásult patinája: a cinizmus. Sőt. Talán csak a régi újságíró őrizte még meg vagy mentette át e robbanékony és aláaknázott világban, amikor «apát, fiu elad», a romantikának azt a teher-tételét, hogy: hinni tud még elvekben. Küzd és kockáztat is érte és leelkedő veszedelmektől túlfutott atmoszférában vásárra viszi tollát — hogy kalózok és hazafiságban kalmárkodó seftelők között üssön végig a tiszta meggyőződés acéljával. Faji származásában is odatartozik, hol keblére ölelné és magába fogadná a német árja kar. De nem kér belőle, sőt ir-tóztva utasítja vissza: mert szeme a világosságot, józansága az értelmet és politikai iskolázottsága az igazságot követeli.

Kicsit ritka ember hát e gyarló porondon. Helytálló és salakmentes ur. A szónak már-már kivesző értelmében. Ennek a városnak talajából fakadt ki, mint ősi, református család sarja. Apja nagytekintélyű főkapitánya volt valaha ennek a városnak, de ő, a fiu, már régen elszármazott. Más országban él, de lelkét azért mindig visszahuzza ide valami. Pontosan talán maga se tudná meghatározni, hogy mi. Lehet, hogy néhány régi házhoz tapadó ifjúkori emléke. Vagy megfakult, düledező utcának illanó hangulata. Talán még egy-két barát-nak elmosódó arca. Bizonyosabb azonban, hogy régi temetőnek öreg sirja vonzza. Valóban: a kegyelet néma szála hozta a szülőföldre az

elszármazott fiut. A meglett férfiu a gyermek elfogódott kezével gyujtotta meg a gyertyácskákat a virágokkal telehintett temetőben, halottak napján.

Beszélgettünk és látszott rajta, hogy jól érzi magát a régi környezetben. Otthon hagyta a küzdelem, a viaskodás gondját és most a vendég-járó derüs nyugalma ömlik el rajta.

— Holnap sirokat látogatok, — mondja a pesti szerkesztő. — Nem tudod kérlek, hol pihen Kecskeméti Lipót rabbi . . . ?

Kissé csodálkozva néztem reá.

— A zsidóságnak nem ez a halotti megemlékezések napja . . .

— Tudom, tudom, — nyugtat meg. — De azért mégis felkeresem. Jóbarátom volt Kecskeméti főrabbi. Szerettem ezt az embert. Időnként, rendszerint ilyen alkalommal, hogy hazatértem, soha nem mulasztottam el, hogy a bölcs papot föl ne keressen a lakásán. Ugyiszlván két utam volt.

TIVOLI FILMSZINHÁZ

TELEFON 123-049

VI. NAGYMEZŐ U. 8

November 29-től december 1-ig

Felséges szerelem

Vígjáték

Harold Austin legújabb vadállat filmje:

Nevadai pokol

Végig magyarul beszél

Világhírű

Folyt. előadások kezdete; köznap 2, 4, 1/2, 6, 8, 10, vásár- és ünnepnap 1/2, 2, 4, 1/2, 6, 8, 10. Első előadás mérsékelt helyárakkal. Jevelővétel egy órával az előadás megkezdése előtt, vasárnap d. e. 10, ünnepnap d. e. 11 órától

Vasárnap d. e. 11: FILMMATINÉ

Előzetes jelentés: Dayka, Jávon, Kabos
TOROCKÓI MENYASSZONY

Az egyik az én papomhoz vezetett: Sulyok István püspökhöz, a másik utam Kecskemétihez. Most már őt nem találom meg ódon, meghitt szobájában. Hát felkeresem örök pihe-
nésében: a zsidó temetőben.

Ott is volt. Mint másnap beszélte. Virágokat helyezett a főrabbi sirjára és megindultan, némán állott a régi barát köemléke előtt.

— Csak egy hiba volt, — suhant végig arcán a szelid mosoly — levettem a kalapomat . . .

— De ezt megfogják nekem, a keresztény embernek, bocsájtani . . .

*

Valahogyan az izlés tiltotta kölcsönösen, hogy politizálgassunk. Mégis: talán e látoqatás kapcsán, a zsidóság szerepe került szóbeszédre.

— Nem fogják meg helyesen ezt a problémát, — mondja barátunk. — Sem odaát, sem itt. De lehet, hogy sehol. Vagy nem akarják, vagy nem tudják; de főként a becsületes, tiszta és ecészséces szempontok hiányoznak. Zsidó ütni lehet egyesek vagy tömegek számára a hálás és kiadós program, hogy eltereljék a figyelmet a nagy és komoly bajok felől — de rossz politika . . .

— Kiszoritani a zsidóságot a kereskedelemről, — noha tudjuk, hogy megteremtői és kovászhai voltak a gazdasági életnek és legjelentősebb erőforrásai az államkasszának . . .

— Ám tényleg ne feszegessük a kérdést, amiről zsidó és nemzsidó szemszögből sokat lehetne beszélni.

— Hogy a zsidó kereskedő ráfeküdt volna egy és más országra és elveszi a levegőt is?

— Inkább elmondok neked egy történetet. Ma még ismeretlen fiatal pesti író dolgozta fel annak témakörét. Arról szól az igen érdekes munka — hiteles feljegyzések alapján — hogyan alakult ki a «zsidó» kereskedelem Magyarországon. Egynéhány tekintélyes pesti zsidó pénzembernél tettem szóvá, hogy segítsék elő a

MEINIL

kávé

FOGALOM

munka kiadatását. Huzódoztak tőle. Így hát magam szereztem a fiatal paraszt-írónak kiadót. Hamarosan meg is jelenik a könyve. Ugy vélem, nem követek el semmi indiszkréciót, ha ebből a még csak megjelenő könyvből, elmesélek egy történetet.

— Régi história, Az Esterházyak családi levelezéseiből vettem azt át pontosan. Öreg történet, szinte anekdótaszzerű. — de igaz és úgy érzem, mintha némi aktuális ize volna a mai időkben . . .

És szerkesztő-barátunk így regélt:

*

A sopronmegyei Kapuváron az 1786-os évben dús termőföldek terültek el. Az Uristen bőségben adta a búzát. De a nagy áldásban nem volt haszon. Bécs népe sóvárogva leste a magyar búzából készülő kenyeret, Kapuváron pedig — ugylátszik akkor is előfordult ilyesmi — a saját zsirjában fulladozott földesur és jobbágy. A búzát nem tudták értékesíteni és elszállítani a császárvárosba. Vasut, gőzhajó persze nem volt, de annál nagyobb számban garázdálkodtak a bandába tömörült országuti betyárok, akik a búzával teli szekerek keréknyikorgására előtermettek és «elkobozták» a zsákmányt.

Amikor már pandur, osztrák csendőr és katonaság sem birt velük, deputációba mentek II. József császárhoz, aki abban az időben adta ki

ismeretes «türelmi parancsát», amely az összes felekezeteknek teljes vallás-szabadságot és hűveinek teljes polgári jogokat biztosított birodalmában.

A bölcs reformer-császár meghallgatta a küldöttség panaszát és nyomban határozott:

— Zsidó kalmárt kell vinni Kapuvárra . . .

— Igen ám, de honnan vegyenek zsidót, mikor azidőben egész Kapuvár környékén nem volt feltalálható egyetlen Mózes-vallásu ember.

— De zsidó kell! — hangzott a császári parancs.

Mit volt mit tenni, hát Bécsből exportáltak a soproni Kapuvárra egy eleven zsidó kereskedőt.

— Te szállítod majd a gabonát Bécsbe — mondták neki.

A zsidónak nem tetszett az üzlet. Fegyveres betyárok . . . pusztá . . . idegen környezet . . . Jajgatva kapálódzott, hogy ő ezt nem érti, neki nincs pénze, ő visszamegy Bécsbe. Igérték neki pénzt forgótökének, ha marad és kötelet, ha távozik. Mit tehet ilyenkor egy zsidó? Megrakatta jó magyar búzával a szekeret és hajtatott a Bécs felé vezető országuton. Persze az első kocsinyikorgatásra megjelentek a fegyveres betyárok.

A zsidó halálra rémült, de jó üzleti érzéke mégis felülkerekedett.

— Nézzék, tekintetes betyár urak, ne bántsanak engem, mert ebből semmi hasznuk nem lehet. Maguk elrabolják a búzát — de megenni nem tudják. Ott hever és tetejébe egyszer mégis csak megcsipik és felhúzzák magukat a legmagasabb fára. De kösünk egyezséget. Maguk minden zsák buza után finom, bécsi ezüst tallért kapnak. A császár pénzét . . .

A betyárok tanácskoztak, tanakodtak és rájöttek, hogy a zsidónak igaza van. Ráállottak az alkura.

És megalakult a sopron-bécsi országuton az első vámsorompó. A kapuvári búzával telt szekerek ezután vigan zörögtek Bécs felé. A császár-

városnak volt kenvere, az Esterházyak vagyonokat halmoztak. Volt pénz és vigan élt az egész környék: birtokos, zsellér. Fellendült a világ Kapuváron. A «betyár urak» minden zsák után pontosan megkapták a tallérokat. A zsidó a maga héber betűjével még a nevüket, feltalálható «lakcímüket» is feljegyezte. Rendes könyvelés folyt. A «betyáradót» bekalkulálta a zsidó a rezsiköltségbe és természetesen ő maga is meggazdagodott.

Végül is a nála található névjegyzék alapján a pandurok — még a betyárokat is elfogták.

Igy indult meg és virágzott fel a gabonakereskedelem a sopronmegyei Kapuvár és Bécs között. Így feküdt hát reá és «zsákmányolta» ki az éleket — az Esterházy család levéltára szerint — az egyetlen zsidó, akit anno 17⁶⁶-ban a vallási türelmet parancsoló József császár rendelt ki Bécsből.

*

Eddig tartott pesti szerkesztő-barátunk története.

Mosolyogva egymásra néztünk, kiittuk az ásványvizet és nem szóltunk semmit . . . *(m. s. Oradea)*

EDELMANN JAKAB, a zsidó közpolgár, a kereskedői társadalomnak egy tekintélyes reprezentánsa ünnepelte a napokban születésének 70 éves fordulóját. Számosan ragadták meg az alkalmat, hogy jókívánságaikkal eihalmozzák, ki úgy a társadalmi élet körében, mint tiszteletreméltó szűkebb családjában nagy tiszteletnek és megbecsülésnek örvend. A jubiláns számos jótékony intézménynek buzgó pártfogója így az „Áh-vász Réim“ Országos Felebaráti Szeretet Egyesületnek érdemes alelnöke.

A VAC Chanukka-estélye. A VAC hagyományos Chanukka-estélyét december 4-én, szombaton fogja a Goldmark-teremben tartani. Az eseményt részben dr. Groszmann Zsigmond főrabbi és Linetzky Bernát főkantor látják el. Művészi számaikkal pedig Beregi Oszkár nagy színművészünk, Herz Lili zongoraművésznő és mások gyönyörködte-tik a közönséget. Meghívóigénylések a VAC titkárságába, Wesselényi ucca 44. (telefon: 144-085) intézendők.

Szegény zsidók és orvosaik

Mindjárt bevezetőben megállapítjuk, hogy az Orvosi Kamara legújabb rendelete, amely eltiltja az orvosok ingyenes munkáját és szegénységi bizonyítványt követel minden ingyen gyógykezelésre rászorulóktól, lényegében véve a budapesti szegény zsidóság ellen és (talán egynéhány várostól eltekintve) a zsidó orvosok egyeteme ellen irányul.

Legelőször kezdjük a rászoruló szegény zsidókkal. Vagy három évvel ezelőtt egy a Zsidó-kórház elleni támadással kapcsolatban, a SZOMBAT-ban dr. Richtmann Mózes barátom igen okos cikket írt arról, hogy milyen nagy megkönnyebbülést és jótekonyságot jelent az, hogy a Zsidó-kórház méltányos esetekben az ápolási díjat mérséklí, sokszor 50-70 százalékkal. A cikk kifejtette azt a közzismert ténnyt, hogy a kórházakban ingyen felveszik a szegénységi bizonyítvánnyal bíró beteget, de a kis zsidó polgár csak nagyon nehezen, vagy sohasem kaphat ilyen bizonyítványt, ő neki

kórházban rendszeren teljes díjat kell fizetnie. Tehát ő rá nézve a 2-3 pengős ellátási díj valóságos jótétemény. A mostani kamarai rendelet még súlyosbitaná ennek a rétegnek helyzetét. Az új rendelet arra akarná kényszeríteni a szegény zsidó embert, hogy vagy fakírrá legyen a betegség türelésében, vagy beteggé tegye magát az anyagiak felhajsolásában, hogy betegségét gyógyítsa.

Ami pedig az orvosokat illeti, számukra az ingyenesség megszüntetése az első pillanatra előnyös. De ne felejtjük el, hogy a mai helyzetben csak zsidó páciensekkel szemben áll a zsidó orvos, amikor ingyen gyógykezel. **A nem zsidó orvosok legnagyobb része el van helyezve az OTI, a MABI, az OTBA és egyéb intézményeknél.** Zsidó orvosnak már csak fél-fizetéses és fél-ingyenes elhelyezkedés marad a Zsidó-kórházban és a Poliklinikán. A zsidó orvos **ingyen gyógyít**, először azért, mert humánus az érzése (és ebben a tekintetben évszázados tradíciói vannak a középkortól kezdve). másodszer pedig azért, mert minden ingyenesen **kigyógyított** páciens a legjobb hirdetője az orvos derekasságának és alkalmadtán fizető betegeket is küld jótévőjének. Tulajdonképpen ezt a helyzetet akarja megszüntetni ez a rendelet és így lényegében véve ezt a pozíciót akarja megtorpedózni. Mindenesetre ez

KAMARA MOZGÓ

Kun Magda és Gyergyai István

egyetlen magyar filmje

Mai lányok

MAGYAR ÉS FOX HIRADÓ

Előadások kezdete: hétköznap 3/4, 6, 8/4, 10
szombat, vásár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10

nem jelenti azt, hogy egyes jótékony intézmények ne igyekezzenek (különösen a kezdő kategóriákban) az orvosok ügyét szociális felelősségérzettel intézni és a létminimum gondoskodásával elejét venni a kezdők soraiban uralkodó izgatottságnak és elégtelenségnek.

A zsidó orvos szívesen gyógyít ingyen „is”, de ha „csak” ingyen gyógyít, akkor el van keseredve. Egy talmudi mondás szerint „aszjo d'magin magin savjo” (az orvos semmiért ugyanannyit ér). Ennek a visszásságnak a megszüntetésére rácsapó rendelet azonban a legalkalmatlanabb mód. Egyesek állítása szerint a rendelet kiadásának hátterében néhány elkésredett zsidó orvos információja lapang. Ez lehet, de akkor csak egy törpe kisebbség az, mely most kielégülést talál. A zsidó orvosok zöme tiltakozik a rendelet ellen, mert kilóg belőle a lóláb, amely

taposni akar egyszerre a szegény zsidó pacienseken, a zsidó intézményeken és a zsidó orvosokon.

Egy rettenetes helyzetben levő zsidó emberen segített egy antiszemita. Amikor ezt megtudta a rabbi, azt mondta: „Szegény zsidón segíteni óriási micvó, de hogy jön ehhez a micvóhoz az antiszemita?” Mutatis mutandis: A kezdő zsidó orvosok mostani nehéz helyzetének javítása, óriási micvó, de — ez nem várható az Orvosi Kamarától. Nem hisszük, hogy neki a zsidó orvosok feje fáj. Mert a zsidó orvosok fájdalomát az Orvosi Kamara csak azzal orvosolhatja, ha igyekeznek, hogy az OTI, a MABI, az OTBA intézményeinél találjanak elfhelyezkedést.

Princz Izidor temetése November 18-án temették el nagy részvét mellett Princz Izidort, a Pesti Izr. Hitközség és a Chevra Kadisa képviselőtestületi tagját, a Bethlen-téri templomkörzet alelnökét. Temetésén jelen volt az egész körzet vezetősége Elek Artur elnökkel az élen, továbbá a Sashalomi templomkörzet vezetősége, melynek a megboldogult egyik alapítója volt. De megjelent a gazdasági élet számos kiválósága is és mindazok, akik Princz Izidort kiváló egyénisége, vallásossága és jótékonysága miatt tisztelték és szerették. A koporsónál dr. Schwarcz Benjámint méltatta a megboldogultat és hervadhatatlan érdemeit. Azután Eisenberger Géza qödölői főrabbi bucsuztatta, majd Elek Artur tolmácsolta a Bethlen-téri körzet fájdalomát. Az elhunytban Goldberger Henrik a Sashalomi Hitközség tiszteletbeli elnöke sógorát és üzlettársát gyászolja.

A MIKÉFE chanukai ünnepelve. A Magyar Izr. Kézmű- és Földművelési Egyesület december 5-én, vasárnap d. u. 5 órakor az egyesület új székházának templomában (XIV. Hermina ut 35-d) chanukai ünnepélyt rendez. A 96 éves egyesületnél ez tradíciószerűen felújítási és felszabadulási ünnepély is. Az ünnepi beszédet dr. Hevesi Simon vezető főrabbi, az egyesület diszelnöke tartja. Ünnepély után templomi hangverseny lesz, kiváló művészek közreműködésével.

ODEON FILMSZINHÁZ

Rottenbiller-u. 37/b

Telefon: 130 - 263

November 25-től

Zarah Leander. W. Birgel, C. Höhn

ÚJ ÉLET FELÉ

Milliók világhírnépe (16 éven felülieknek)

Harold Austin legújabb vadállat filmje;

Nevadal pokol

Végig magyar kísérszöveg

VILÁGHIRADÓ

Folytatólagos előadások kezdete: köznap 1/5, 7, 1/2, 10, vásár- és ünnepnap 1/2, 1/4, 1/2, 1/2, 1/2, 1/2.

Az első előadás mérsékelt helyárakkal.

Jegyelővétel köznap egy órával az előadás megkezdése előtt, vasárnap d. e. 10, ünnepnap d. e. 11-től

VASÁRNAP d. e. 1/2, 1-kor FILMMATINÉ:

Olcsó helyárakkal

Előzetes jelentés: Davka, Jávor, Kabos
TOROCKÓI MENYASSZONY

OLVASOM,...

NEM OLVASOM...

Olvasom

Ravasz László református püspök felekezeti békét hirdet a katolikusok és reformátusok között. Azt hirdeti, hogy nem két vallásról van szó, csak két módszerről. Ezekre a béke-szózatokra a csilagos Szabó László a cikkeiben rendszeresen szkeptikusan mosolyog. És őneki van igaza. Mennyiben érdekel az bennünket? Annyiban, hogy mindez a probléma meg van a zsidóság táborában is. — Kecskeméti Lipót megírta nagy könyvét: „Egy zsidó vallás van-e” és bizonyította, hogy a neológiánál csak a módszer eltéréséről van szó, de az orthodoxok még sem akarják ezt elhinni. Utalhatunk arra, hogy amikor összehívták a zsidó kongresszust 1869-ben, Löw Lipót előre látta a sikertelenségét. A neológia „bebeszéli” az orthodoxiának a vallási egységet, épügy, mint Ravasz László teszi most a katolicizmussal. Az orthodoxia azon az állásponton van, hogy unifikáció csak úgy lehet, ha minden neológ orthodox lesz. Ugyanez a katolikus álláspont a reformátusokkal. És van még egy analógia: Zsidó orthodoxia és zsidó neológia csak a külvilág győőletével szemben egységes. Úgy van ez most a

reformátusokkal, illetőleg lutheránusokkal és a katolikusokkal. A hitlerizmus számára szintén nem jelent két vallást. Csak a judaizmusnak két formáját. Jellemző, hogy egy szűk kört eltekintve, egyházi körökben még ezt a megállapítást sem tartják sértőnek, csak ne kelljen a hitlerizmus ellen határozottan fellépni.

Nem olvasom

Sem író, sem festő, sem zeneszerző, sem szobrász nem érzi és nem élvezi tehetségének hatását oly közvetlenül, mint a színész, aki a színpadon csak úgy habzsolja az elismerést és a dicsőséget. Mindez azonban csak addig tart, amíg a színész a világot jelentő deszkákon ágál. Azután eltűnik — a sikerrel együtt — a sülyesztőben. Erre vonatkozólag ötvözte a híres költő a mondást: Dem Mimen flicht die Nachwelt keine Kränze.

Vázsonyi János dr. százszázalékos igazságokat mondott a nyomorgó színészekről, de Hóman miniszternek is igaza volt válaszában, melyben megállapította, hogy az elaggott képzőművészeknek, zenészeknek, íróknak ugyanez a helyzete. Beszélhetnénk a most szilenciumot kapott ügyvédekről is. És kérdelem: mennyivel jobb a helyzete a munkaképtelen cipésznek, szabónak, borbélynak vagy szatócsnak? Tudom, hogy nem sokat jelent, de ezeknek még Kövesi-váruk sincs, amely támogatná őket. Ahogy én

ismerem a viszonyokat, a nyugdíjas színészek helyzete sem rózsás, de aránylag a legjobb. Amit az állam elmulaszt, azt pótolja a társadalom, amely mecénáskodik és becézi régi kedvenceit Ismerek egy nyugdíjas színészt, aki hetenkint harminc helyre is hivatalos, ebédre, uzsonnára vacsorára és otthon sem hiányzik egy kis borocska . . .

Nem olvasom

Beszélgetek egy kereskedővel, a zsidóság nem kerül neki sokba, nem jár templomba, nem snoderoz, az ünnepeken dolgozik, de borzasztóan szidja a hitközséget az adó miatt. Nem messze tőle lakik egy konkurrens, aki az ünnepeken bezárja az üzletét és így sok munkanaptól fosztja meg önmagát. Panaszodik arra, hogy a konkurrensnek sokkal jobban megy emiatt, de nem szidja a hitközséget, pedig épen annyi adót fizet, mint a másik. Látjuk tehát, hogy a hitközségi adófizetés készsége nem a jövedelemtől, hanem az érzéstől függ. De ebből nem következik, hogy az adó-kivetésnél ne legyenek tekintettel arra, aki áldozatot hoz a zsidóságért és ezért anyagilag hátrányosabb helyzetben van azzal szemben, aki közömbös a zsidóság ügyeivel szemben.

Nem olvasom

Nem is ismerem pontosan az új sajtótörvény tervezetét, de a jelek után ítélve, az előzetes cenzura sokkal liberálisabb volna . . .

Olvasom

Egy kereszténypárti lap tiltakozik a Németországból becsempészett, vagy a Magyarországon terjesztett kereszténységet becsmérő iratok, valamint a mostani budapesti német könyvkiállítás egyes keresztényellenes művei ellen. Egy másik kereszténypárti lap elsikkasztja a középiskolai mate-

matikai verseny zsidó nyertesének nevét, tehát épen olyan elfogult, mint amilyen elfogultság mutatkozik a becsempészett iratokban és a kiállított német könyvekben. Ugy látszik: mégis emberi természethez tartozik az, hogy a bűnt mindig csak a másokban gyűlöljük, de önmagunknál nem látjuk.

Nem olvasom

„Mióta meghalt az utolsó próféta, csak az együgyűek jósolnak”. Én vállalom az „együgyű” szerepét és megjósolom: ha a mai gyűlölet-világban a Nobeldíjas Szent-Györgyi professzor még két hasonló beszédet mond a szeretetről és a nemzetközi tudományos testvériségről — ráfogják, hogy szabdkőműves és eltanácsolják. Ezzel szemben bármelyik külföldi egyetem bocsát rendelkezésére stalmos katedrát.

Olvasom

November 7-én, a fegyverszünet emlékére évenként rendezett londoni nagyszabású ünnepségeken, mint minden évben, úgy az idén is, felvonultak a zsidó frontharcosok. A 7000 zsidó frontharcosból álló csapat élén az idén Hora Belisha, angol hadügyminiszter lépkedett; az Ismeretlen Katona emlékművére pedig két olyan zsidó frontharcos tette le a koszorút, akik a világháborúban megkapták a legmagasabb angol katonai kitüntést: a Victoria-keresztet . . .

Olvasom

A new-yorki legfelsőbb törvényszék egyik zsidó vallásu bírása: Aron J. Levy 5000 dollárt adományozott a Mexicóból kiüldözött katolikus papok és apácák számára létesítendő otthon költségeihez . . .

László Fülöp és a névmagyarosítás

Ha annak idején a maihoz hasonló szelekcióval engedélyezték volna a névmagyarosítást, akkor László Fülöp csak mint Laub Fülöp került volna a festők pantheonjába és nem szerezhette volna dicsőséget a magyar névnek és származásnak. Erről érdemes volna gondolkodni az illetékes hatóságoknak, mert hasonló eset előfordulhat a jövőben is.

A felekezeti lapnak, mint olyan-
nak nincs oka foglalkozni László
Fülöp egyéniségével, teljesítmé-
nyeivel és dicsőségével. Mikor
meházasodott, elhagyta vallás-
közösségünket. Pont. De lombosi
László Fülöp Elek úgy is mint an-
gol esquire, sohasem feledkezett
meg magyar származásáról, sőt
ezt mindenkor büszkén hirdette,
úgyszintén zsidó származását sem
titkolta, sőt adott esetekben doku-
mentálta is. Mikor édesanyja meg-
halt és hazajött a temetésre, fel-
kereste az akkori temetői papot:
Weisz Mórt és megkérte, hogy az
ő kitérésétől tekintsen el, szaga-
gassa meg ruháját és engedje meg,
hogy kaddist mondjon.

Nekem megboldogult kedves
barátom Weisz rabbi beszélt, hogy
László Fülöp a kaddis héber szö-
vegét oly korrekt kiejtéssel mon-
dotta el, ami az ő prakszisában
ritkán fordult elő.

A hires festő elhalálózása al-
kalmával az összes magyar lapok
hosszasan és bő kommentárokkal
foglalkoztak a magyar származásu
László Fülöppel és én kétszer is

hiába böngésztem át az Uj Ma-
gyarságot, az Esti Ujságot és a
Virradatot, sehogy sem találtam
meg László Fülöp neve mellett
zárójelben a „Laub”-ot.

Olvasom

Gábor Ignác cikkét a «Mult és
Jövő»-ben, amelyben panaszképen
fölemlíti, hogy a hitközségtől adóin-
téseket szokott kapni. Megnyugtathatjuk,
hogy tizezren kapunk hasonló
adóintéseteket, ha késedelmeskedünk a
befizetéssel. Így lesz ez a jövőben is,
örök időig, mert a hitközségek nem
nélkülözhetik az adójárulékokat. Az
adóintések nyomán mégis csak fize-
tünk, amit bizonyít a költségvetés
deficitmentessége.

Arról azonban nem olvasok sem-
mit, hogy vajjon Gábor Ignác mikor
és mennyiben tett eleget az általa
felpanaszolt adóintéseknek. Már kér-
ni sem szabad? . . .

Eltemették Kovács Arnoldot. Szerda
délben nagy részvét mellett temették el a
rákoskereszturi temetőben Kovács Arnoldot,
a budapesti riporterek nesztcrát, aki ötven-
éves ujságírói működés után, 71 éves korá-
ban elhunyt. A szeretett és népszerű Noldi
bácsit rendőri pompával kísérték utolsó ut-
jára. A temetésen megjelent a rendőrtiszti
kar, élén *Éliásy* főkapitánnyal. Képvisel-
ték magukat az összes ujságírói intézmé-
nek, a napilapok szerkesztősegei és igen
sokan a közelet ismert egyéniségei közül.
Pünkösztí Andor beszede után *Csergő* Hugó
az ujságíróintézmények nevében bucsuztatta
a halottat, majd *Szász Menyhert*, a rendőri
riporterek szindikátusa részéről mondott
utolsó istenhozzadot.

Falus Ferenc gyásza. November 23-
án, hetfőn temettek el a rákoskereszturi
temetőben *Frank Izidort*, Miskolc város
köztiszteletben álló nyugalmazott gondnokát.
Az elhunytban Falus Ferenc szerkesztő,
Falus István filmrendező, dr. Falus Imre
ügyvéd és Falus József édesatyjukat gyá-
szolják.

Zsoltár-est a Dohány-utcai templomban

Rendkívül érdekes művészi esemény színhelye lesz *december 16-án* csütörtökön este a Dohány-utcai nagytemplom, ahol a Pesti Izr. Hitközség ifjusági csoportjaiból alakult művészi énekkar *zsoltárestet* fog rendezni, amelynek keretében Salomono Rossi, Heinrick Schütz, Schubert, Nowakowszky és Kelen Hugó zsoltárai kerülnek előadásra. Az új ifjusági énekkart Káldi László karnagy szervezte és ő fogja vezényelni az egyes számokat, amelyekben a magánszólamokat Zoltán Irén, a Városi Színház és Lendvai Andor, a magy. kir. Operához tagjai fogják énekelni, az orgonakiséretet pedig Wehner Géza tanár látja el, míg az előadásra kerülő zsoltárok szövegének művészi magyar fordítását Gál Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagja fogja előadni. A bevezető beszédet dr. Hevesi Simon vezető-főrabbi mondja. A zsoltárestre, mely méltán kelthet érdeklődést a közönség legszélesebb köreiben, jegyek 50 fillértől 5 pengőig terjedő árban vasárnaptól kezdve válthatók a Pesti Izr. Hitközség székházában, valamint a hitközség templomkörzeti irodáiban. A zsoltárest jövedelme a Pesti Izr. Hitközség *diákjóléti* céljainak javára szolgál.

Olvasom

A párisi Trocadéro jobbszárnyát teljesen a betű szolgálatába állították. Itt van ugyanis a „Betű, a könyv és a grafika palotája”. Újszerű ötletekkel szemléltetik azt a folyamatot, míg a gondolatból könyv lesz. Tíz modern francia író irodalmi fejlődése látható irodalomtörténészek által összeállított

kép- és iráscsoportokon. Proust élete ez művei keletkezése például a valóságban drámai érdekességű, de a legérdekesebb talán Renan „Krisztus élete” című művének keletkezési története. A fényképekkel, eredeti levelekkel és kéziratokkal tarkított összeállítás az átélés és a szemtanúság élességével mutatja be Renant, akit a néző valósággal végigkísér életén és együtt van vele az alkotás idejében. Így látjuk itt Baudelaire, Zola, Flaubert, Anatole France és más világhíres írók életét olyan bámulatos plasztikussággal, amely tanulságosabb, mint hosszú évek száraz tanulmányai. A Magyar Nemzeti Nyomtatványkiállítás alkalmával már kaptunk hasonló izelítőt, — de nagyon jó lenne, ha száraz muzeumi tárolás helyett, mi is áttérnénk erre a szemléltető és igazán népszerű irodalomtörténeti oktatásra. Mert vannak írónk és anyagunk is lenne bőven az e fajta kiállításához . . .

Olvasom

A napokban halt meg Florenben Dr. Davidsohn Róbert, a legnagyobb történészek egyike. Davidsohn danzigi zsidó család sarja volt, aki férfikorában, ötvenhárom évvel ezelőtt vándorolt ki Németországból Flórencbe. A zsidó tudós csakhamar gyökeret vert új hazájában, melynek egyik legkiválóbb történésze lett. Mint Flórenc hivatalos historikusa nyerte el a Leibniz-érmet, megkapta a „commendatore” rangot, sőt a város diszpolgárai sorába emelte. Davidsohn „Flórenc története” című műve, a világ egyik legkiválóbb városmonográfiája. Az agg tudós az 1933 óta Olaszországba emigráló német zsidók egyik legnemesebbszívű patrónusa volt.

Varga Mihály jubileuma

Varga Mihály, a szegedi hitközség köztisztviselőként álló alelnöke november 25-én ünnepelte hetvenedik születésnapját. A jubilánst nemcsak a szegedi zsidóság, hanem Szeged város egész kereskedő-társadalma lelkesen ünnepelte. Varga Mihály, mint Biedl Samu első munkatársa hervadhatatlan érdemeket szerzett magának a magyar zsidóság életében. A Szombat is szeretettel köszönti!

Olvasom

Most jelent meg Márai Sándornak „Istenek nyomában” című utazási regénye második kiadásban. Első ízben 1926-ban jelent meg a könyv, amikor Tel-Aviv lakóinak száma 30.000 volt. Az érdekes munka több mint száz oldalon foglalkozik a palesztinai településsel, a chalucokkal, az arab-kérdéssel és a cionizmus jövőjével. Egy magyar gentry lucidus elmével és éles megfigyelő képességgel állapítja meg az ottani tényállásokat és vonja le belőlük a következtetéseket. Mindenképpen érdekes a tárgyilagosan megírt munka, melyet nagyon is érdemes elolvasni, de a cionistáknak figyelmébe nagyon ajánlom.

Preis Ervin festő és szobrászművészt a magyar közönség még nem igen ismeri, hiszen nevével csupán néhány alkalommal, egy-egy kiállítás keretében találkozhatott. Rajzainak erotikával sűrített tónusa, meglátásának nyugtalanítóan korszerű ereje felhívta figyelmét a párisi „Revue Moderne” kiadóvállalatnak, mely a fiatal magyar művész grafikai munkáiból egy albumra valót (10 darabot) megvásárolt. Ezeket a grafikai lapokat egy kiállítás keretében előzőleg bemutatták a hazai közönségnek is, ahol óriási sikere volt. A Szépművészeti Múzeum a művész egyik munkáját megvette grafikai gyűjteménye számára, ami szintén kitüntetésnek számít. A kiállítási anyag (43 darab) bemutatja a művész sokrétű, egészen egyéni tehetségét. A fiatal művész rövidesen Párisba indul. Érdeklődéssel figyeljük utját.

Glass Géza

Preis Ervin: Tanulmányfej

HIREK

Özvegy Hacker Józsefné — nyolcvanéves. Hacker Józsefnek, a Külső Kereseti uti templomkörzet huszonkét évvel ezelőtt elhunyt érdemes, volt kántorának özvegye, november 26-án, ünnepelte gyermekei, vejei és unokái körében nyolcvanadik születésnapját. A tisztos matróna, aki tizenöt gyermeknek adott életet, jámbor, jótékony, munkás életével ragyogó példaképe a zsidó asszonynak. A jubiláns nyolcvanadik évében is szellemi frissességének teljében, hűséges olvasója a Szombatnak és élénk érdeklődéssel figyeli a felekezeti élet eseményeit. A Szombat szeretettel gratulál!

T. Boros László dr. 25 éves ujságírói jubileuma. T. Boros László dr.-t, a 8 órai Ujság és a Reggeli Ujság politikai rovatvezetőjét az elmúlt hetekben ünnepelték 25 éves ujságírói jubileuma alkalmából. A Szombat is szeretettel üdvözli a jubilánst, aki negyedszázados ujságírói pályáján a tiszta toll lovagja maradt, aki felülemelkedve a pártok és frakciók érdekein, mindenkor puritán pártatlansággal szolgálta a köz érdekeit.

Doktorrá avatás. Wirth Kálmán tanter. főigazgató fiát Lászlót és dr. Farkas Miklós, a Pesti Chewra Kadisa ügyészének fiát: Ervint, november 20-án avatták fel a Pázmány Péter tudományegyetemen jogtudományi tudorokká.

Barmiczwa. Popper Lajosnak, a Bethlen-téri templomkörzet előjárójának fiát, Istvánt november 20-án avatták barmiczvává. Az avatóbeszédet dr. Schwarcz Benjámin tartotta. Az avatás után gratuláció volt a körzet székházában, ahol a család tisztelői és barátai jókívánságaikkal halmozták el a családot,

Dr. Kecskeméti Lipót örökét ideiglenes jelleggel és egyelőre megbízatás alapján töltik be. A nyug. szert. izr. hitközség f. hó 21-én tartott közgyűlésén túlnyomó többséggel elhatározta, hogy a főrabbi állást

egyelőre nem töltik be véglegesen, hanem ideiglenes megbízást ad dr. Lányi György rabbinak a rabbi teendők elvégzésére, ha záros határidő alatt megszerzi a kultuszminisztérium működési engedélyét és a választást csak akkor ejtik meg, ha a románnyelvű rabbivizsgát a kultuszminisztérium bizottsága előtt letette és számos egyéb feltételeknek eleget tesz, Ideiglenes megbízatása maximum 2 évre szól és állását csak akkor foglalhatja el, ha működési engedély birtokában lesz.

A Budapesti VIII-IX. ker. Izr. Nőegylet nov. 16-án este, a Páva ucca 39. sz. alatti kulturteremben fényesen sikerült halvacsorát rendezett. A zsúfolásig megtöltött teremben Landesmann elnökasszony üdvözölte a vendégeket, utána dr. Zahler Emil diszelnök üdvözölte a Rombach-uccai és Páva-uccai templomkörzetek megjelent előjáróit, majd Vass Lajos intézett néhány szót a vendégekhez. Utána Vázsonyi János mondott elmes beszédet, majd Farkas József dr. főrabbi köszönte meg Vázsonyi dr. meleg szavait. Vajna József a Rombach-uccai előjárók nevében köszönte meg a szíves fogadtatást. Jó hangulatban, kellemes emlékekkel a késő éjszakai órákban oszlott szét a társaság. A vacsorához a halat, tekintettel arra, hogy a nőegylet azt felruházási akciója javára rendezte, Barta Lipótné adományozta, a bort Vas Lajos körzeti elnök és Kund Dezső előjáró szállította díjtalanul.

A Zsidó Gimnázium Barátainak Egyesülete november 28-án, vasárnap, délután 5 órai kezdettel rendezte idei teáját a Szent Gellért szálló kupolacsarnokában. Az iskola minden barátját ezúton is meghívja az Egyesület.

Zarah Leander, Willy Birgel, Carola Höhn Uj élet felé c. milliós világfilmben (csak 16 éven felülieknek és a Nevada pokol c. vadállatfilm végig magyar beszéddel, aktuális világhíradó az Odeonban (Rottenbiller ucca 37b).

Lukács könyvkereskedés és kölcsönkönyvtárban (Nádor-u. 8.) állandóan a legújabb magyar és idegen nyelvű könyvek kaphatók.

Peter Lorre, Virginia Field „Mr. Moto Shinghaiban” c. dráma (csak 16 éven felülieknek), a Nevada pokol c. vadállatfilm végig magyar kíséző szöveggel, valamint aktuális híradó a Tivoliban (Nagymező-u. 8).

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Kenéz-Kurländer Ede, Budapest, VI. Gr. Zichy Jenő-utca 43
Telefon: 127-125 — Előfizetési ár: egész évre 30 P, egyszerű papíron 20 P. Postatakaréknyel. szá. 16.6

Auer nyomda (bérlők Gerő Testvérek) VIII. Rákóczi-ut 11 — Telefon 130-940